

Rumlepotten.

***

DET må nok have været nyårsaften 1860, at jeg i Valsbøl, Mellemslesvig, hørte en ejendommelig tudende lyd udenfor vinduerne. En hel flok drenge ønskede glædeligt nytår, de havde en »rumlepotte« med, der besørgede akkompagnementet til det ensformige plattyske rim, de afsang. De blev budt ind og måtte gentage rimet i stuen til stor moro for en ung københavnsk pige, der var i besøg hos os. Man kan næsten ikke væрге sig mod at tro, at dette legetøj har en historie, om man kendte den, når det kan oplyses om et lignende stykke, der i England kaldes »a bull roarer«, hvad der vel på anden dansk kan oversættes som »en tyre-brøler«, at det blandt naturfolk rundt om i verden spiller en rolle ved gudstjenstlige møder. Man kan til privat brug lave slig tingest ved at svinge en almindelig lineal rundt om hovedet i et stærkt seglgarn. Dens brølende, snart stigende, snart synkende lyd minder noget om rumlepottens, hvis sædvanlige form er en sort jydepotte eller en syltekrukke; dens åbning er overspændt af et stramt stykke blæreskind, midt paa hvilket er fastbundet et rør, man gnider op og ned ad med to våde fingre. Den bærer i forskellige egne af landet forskellige navne. I Sælland »sotromme« eller »sofedle«, i Jylland foruden »rumlepotte« »brummebuddi-, guffe-, lurre-. vokkepotte«.

Nyårsaften har børn og unge folk gået med rumlepotten, tudet med den udenfor folks vinduer som akkompagnement til rimet:

»Jomfru, luk æ dør op,
 æ rummelpott' vil ind,
 der kommer en skif fra Holliand,
 det har så goi en vind,
 den skipper vil vi rise,
 den skipper vil vi prise,
 og sæt æ sejl op i æ top
 å gi mæ lidt i min rummelpott',
 halli, hallo, en ævlkag' eller to «

Det er tydelig en omskrivning efter den plattyske original.

I mangel af rumlepottes kan man hjælpe sig ved at gnide med en mursten på muren, eller med en træske på et kridtet fjæl.

Om dette musikinstrument findes i Norge og Sverig, véd jeg i øjeblikket ingen besked om, men det kendes i temmelig vide kredse i Nordeuropa, er brugt fra Dunkerk i Frankrig til Østprøjsen, blandt Friser, i Sønderjylland og Holsten, i Flandern. I Portugal omtales et tilsvarende instrument, kun med den forskel, at man førte en stiv kalkunfjer op og ned gennem en central åbning i blæreskindet. Denne ordning stemmer omtrent med den italienske »cupi-cupi«. I Rumænien bruges en lille tønde, hvis ene åbne ende er lukket med et stramt spændt skind, hvorigennem er ført en snor af hår, som man gnider med harpiksede fingre.

En så stor udbredelse af et væsentlig ensartet instrument, synes at måtte tyde paa dets ælde. »Tyre-brøleren« har fundet sin historieskriver i den ikke ubekendte Engländer Andr. Lang, rumlepotten venter på sin.

H. F. Feilberg.